

Imagery of Hindus in *Ahzan ul-Sandbad* by Taleb Imran

Farooqh Nemati¹ | Soheila Kazem Alilou² | Parvin Khalili³ | Masood Bhavan Puri⁴

1. Corresponding Author, Associate Professor, Department of Arabic Language and Literature, Payame Noor University, Tehran, Iran. E-mail: farooqh.nemati@pnu.ac.ir
2. M.A. student in Arabic language and literature, Faculty of Literature and Humanities, Azerbaijan Shahid Madani University, Tabriz, Iran. E-mail: s.kazemalilu@yahoo.com
3. PhD student in Arabic Language and Literature, Shahid of Chamran University, Ahvaz, Iran. E-mail: parvinkhalili93@gmail.com
4. Assistant Professor, Department of Arabic Language and Literature, Religions and Denominations University, Qom, Iran. E-mail: masoudbavanpouri@yahoo.com

Article Info

Article type:
Research Article

Article history:

Received: 05 December 2022

Received in revised form:
08 June 2023

Accepted: 14 June 2023

Keywords:

Comparative literature,
imagery,
Taleb Imran,
Ahzan ul-Sandbad.

ABSTRACT

Comparative studies are referred to as one of the modern and influential science types that own distinctive approaches. Iconology is addressed as one of the approaches which examines the face of oneself or others in literature. Taleb Imran, the Syrian writer who studied in India, has indicated that *Ahzan Al-Sandbad's* novel describes various aspects of Indian people's life via possessing a deep and meticulous view. The present research has attempted to deal with the iconography of Hindus in this novel by using the descriptive-analytical method. The primary results of this research indicate that various aspects of religion, culture and belief, politics and economy, alongside the social aspect and the description of the food of the people of India, are among the most prominent topics raised in the novel. Furthermore, the social aspect is the most tangible feature in the novel, which mostly revolves around the issue of poverty and the status of women. The detailed description of the foods of the Indian people is another thing that has been done with special care. Studies show that the author had a neutral and in some cases positive view of the Indian people and overall, he described their image well.

Cite this article: Nemati, F., Kazem Alilou, S., Khalili, P. Bhavan Puri, M. (2024). Imagery of Hindus in *Ahzan ul-Sandbad* by Taleb Imran. *Research in Comparative Literature*, 14 (1), 137-158.

© The Author(s).

Publisher: Razi University

DOI: 10.22126/JCCL.2023.8531.2457

Extended Abstract

Introduction:

In almost all fields of intellectual, cultural, and political life, especially in various forms of literature (e.g. novels, poems, stories, or plays), studies and researches related to the subject of "the other" has been taken into consideration. By focusing on the framework of what is known as the "dialogue of civilizations", it has built a cultural bridge between me and the other to create certain images in line with my understanding being eager to discover myself and drawing an alien one that helps understanding the manifestations of life based on "imagery" studies that has been feasible within the framework of comparative literary and critical studies. As Mohammad Ghanimi Hilal declares in this respect, "This is the newest field of research in comparative literature. Although it is not more than thirty years since the oldest research in this regard, it is full of research that promises to become one of the most extensive and pioneering fields of comparative literature in the future. Imagery has emerged in France in the 19th century being influenced by the theories of thinkers such as Madame Dostal and Hippolyte Ton. In this relatively new approach, the image of foreign countries and personalities is studied in the works of an author or a time period and school. The science of imagery appeared in the French school with Jean-Marie Carré, after which Francois Guyard, one of the poles of comparative literature in France, took this theory and defended it in *Comparative Literature* (the book) in 1951. After that, this type of study began to develop rapidly. This approach is included in the French school of comparative literature due to the fact that the French school gives credit to issues such as the influence of an author on the literature of other nations, tourism literature and travelogues, and in general, the position of one country towards the literature of another country.

Method:

Taleb Imran, a Syrian writer, has spent a part of his education at Aligarh University in India. In Ahzan Al-Sandabad's novel, which may be a part of his life or a part of science-fiction literature, he has described his adventures in India and his love for a girl, Nilam. In this novel, he has attempted to present an accurate and unbiased picture of an Indian society. The purpose of this research is to investigate examples that reflect other Indian images by using the descriptive-analytical method and relying on the French school of comparative literature. The choice of this novel and this topic is precisely because the novel has examples that place the reader in the atmosphere of Hindu life and depicts the lives of the characters without specifying a specific point of view and provides the reader with useful information about the life of Indians. This novel was translated by Masoud Bhavanpuri and Seyyedah Samira Mansouri (1401) under the name "Sinbad's Sorrows" and this translation is used in this research.

Results and Discussion:

Taleb Imran has pointed out the existence of religion and the adherence of Hindus to these matters without favoring a particular religion. While introducing the city of Indore and its distance from Aligarh, he talks about the existence of Hindus and Sikhs together, which indicates the peacefulness of life in India. Also, the author has mentioned the existence of

Christian churches in this city. Another topic reflected in the novel is the cultural and religious matters that the narrator has mentioned in different parts of his story. He spoke about the kindness of Indian people and considered them to be well-behaved towards foreigners. Another aspect raised in Taleb Imran's novel is social issues and affairs, which may be the most prominent part of this article. Rakesh, Neelam's brother, is an intellectual and opposes the strict laws governing his country. He has described the democracy ruling the Indian society as false and introduced ignorance, illiteracy and poverty as the cause of conflict between the people, which can somehow be the author's personal point of view.

Conclusion:

Followed by reading the addressed novel, it is entirely observant that Talib Imran, with full knowledge of the different aspects of Indian people's life, painted their picture for the Arabic-speaking reader, and with special care, he tried to explain each and every one of their habits and customs to the Arab people who have not visited India. Also, various social aspects of India and the situation of women in this country and the prevailing poverty that has caused conflict among people and prostitution of young women and girls has been investigated in this novel. Religion and religious freedom existing in India, along with some intellectual conflicts between Muslims and Hindus and the pressure on Muslims from some ruling political groups, covers another part of this novel. The existence of some political conflicts as well as the existence of groups against the presence of foreigners in India is another aspect raised in the novel. In addition to these cases, the author has mentioned the kindness of Indian people and their good treatment of strangers, as well as their attention to the ancient monuments of their country as part of their social characteristics. The foods and the detailed and almost complete mention of their contents is another thing that helps the Arab reader to understand the situation in India.

پیشگاہ علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

تصویرشناسی هندویان در رمان *أحزان السندباد* طالب عمران

فاروق نعمتی^۱ | سهیلا کاظم علیلو^۲ | پروین خلیلی^۳ | مسعود باوان پوری^۴

۱. نویسنده مسئول، دانشیار گروه زبان و ادبیات عربی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران. رایانامه: faroogh.nemati@pnu.ac.ir
۲. کارشناسی ارشد زبان و ادبیات عربی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران. رایانامه: s.kazemalilu@yahoo.com
۳. دانشجوی دکتری گروه زبان و ادبیات عربی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شهید چمران، اهواز، ایران. رایانامه: parvinkhalili93@gmail.com
۴. استادیار گروه زبان و ادبیات عربی، دانشگاه ادیان و مذاهب، قم، ایران. رایانامه: masoubavanpouri@yahoo.com

چکیده

اطلاعات مقاله

مطالعات تطبیقی یکی از علوم روز آمد و تأثیر گذاری است که دارای رویکردهای مختلفی است؛ یکی از این رویکردها، تصویرشناسی است که به بررسی چهره خودی یا دیگری در ادبیات می‌پردازد. طالب عمران، یکی از نویسندگان سوری است که در کشور هند تحصیل کرده است. حاصل مدت تحصیل وی در این کشور، رمان *أحزان السندباد* است که با دیدی عمیق و دقیق به توصیف جنبه‌های مختلف زندگی مردم هندوستان می‌پردازد. پژوهش حاضر کوشیده است با استفاده از روش توصیفی-تحلیلی و با تکیه بر مکتب فرانسوی ادبیات تطبیقی به تصویرشناسی هندویان در این رمان بپردازد. نتایج اولیه این پژوهش بیانگر آن است که جنبه‌های مختلف دینی و مذهبی، فرهنگی و اعتقادی، سیاسی و اقتصادی در کنار جنبه اجتماعی و توصیف خوراک مردم هندوستان، از مهم‌ترین موضوعات مطرح شده در رمان است. همچنین جنبه اجتماعی بارزترین وجه ذکر شده در رمان است که بیشتر پیرامون مسئله فقر و وضعیت زنان می‌چرخد. توصیف دقیق خوراکی‌های مردم هند یکی دیگر از مواردی است که با دقت خاصی صورت گرفته است. بررسی‌ها نشان می‌دهد که نویسنده، دیدگاهی خنثی و در برخی موارد، مثبت نسبت به مردم هند داشته و در مجموع، تصویر مثبت و مناسبی از آنان به نمایش گذاشته است.

نوع مقاله: مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۹/۱۴

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۲/۰۳/۱۸

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۳/۲۴

واژه‌های کلیدی:

ادبیات تطبیقی،
تصویرشناسی،
طالب عمران،
أحزان السندباد.

استناد: نعمتی، فاروق؛ کاظم علیلو، سهیلا؛ خلیلی، پروین؛ باوان پوری، مسعود (۱۴۰۳). تصویرشناسی هندویان در رمان *أحزان السندباد* طالب

عمران. *کاووش نامه ادبیات تطبیقی*، ۱۴ (۱)، ۱۳۷-۱۵۸.

© نویسنده گان.

ناشر: دانشگاه رازی

DOI: 10.22126/JCCL.2023.8531.2457

۱. پیشگفتار

۱-۱. تعریف موضوع

مطالعات و تحقیقات مرتبط با موضوع «دیگری» تقریباً در تمامی زمینه‌های زندگی فکری، فرهنگی و سیاسی، به‌ویژه در ادبیات؛ خواه در رمان، شعر، داستان و یا نمایشنامه، مورد توجه قرار گرفته است و در چارچوب آنچه به «گفت‌وگوی تمدن‌ها» شناخته می‌شود، یک پل ارتباطی فرهنگی میان من و دیگری روبه‌رو ساخته تا تصویر یا تصاویر خاصی را در راستای درک من مشتاق کشف خود و دیگری بیگانه ترسیم کند که به شناخت مظاهر زندگی بر اساس مطالعات «تصویرشناسی» کمک کند و این امر، در چارچوب مطالعات تطبیقی ادبی و انتقادی میسر گشته است. محمد غنیمی هلال درباره این نوع مطالعات ادبی می‌گوید: «این جدیدترین حوزه پژوهشی در ادبیات تطبیقی است. اگرچه از قدیمی‌ترین پژوهش‌ها در این باره بیش از سی سال نمی‌گذرد، اما - با وجود تازگی آن - سرشار از پژوهش‌هایی است که نوید می‌دهد که به یکی از گسترده‌ترین و پیشگام‌ترین زمینه‌های ادبیات تطبیقی در آینده تبدیل خواهد شد» (غنیمی هلال، ۲۰۰۸: ۴۱۹).

تصویرشناسی «در قرن نوزدهم در فرانسه تحت تأثیر نظریه‌های متفکرانی مانند مادام دوستال و هیپولیت تن به وجود آمد» (نانکت، ۱۳۹۰: ۱۰۵؛ علوی‌زاده، ۱۳۹۳: ۱۵۰). در این رویکرد نسبتاً جدید «تصویر کشورها و شخصیت‌های بیگانه در آثار یک نویسنده یا یک دوره و مکتب مطالعه می‌شود» (نامورمطلق، ۱۳۸۸: ۱۲۲).

علم تصویرشناسی در مکتب فرانسه با ژان ماری کاره^۱ ظاهر شد، پس از آن فرانسوا گویار^۲، یکی از قطب‌های ادبیات تطبیقی در فرانسه، این نظریه را گرفت و در کتاب «ادبیات تطبیقی در سال ۱۹۵۱ میلادی از آن دفاع کرد». پس از آن این نوع مطالعه به سرعت شروع به توسعه کرد (ر.ک: رایس، ۲۰۰۴: ۱۲). این رویکرد در زمره مکتب فرانسوی ادبیات تطبیقی قرار می‌گیرد زیرا مکتب فرانسوی به مسائلی مانند تأثیر یک نویسنده در ادبیات سایر ملت‌ها، ادبیات جهانگردی و سفرنامه‌ها و به طور کلی موضع یک کشور در قبال ادبیات کشور دیگر اهمیت می‌دهد (ر.ک: غنیمی هلال، ۲۰۰۸: ۱۳۲).

ارزش تصویرشناسی از آن جهت است که «تصویر یک فرهنگ، مهم‌ترین سرمایه آن فرهنگ و منبع الهام برای تأثیرگذاری بر ادبیات و هنر دیگر فرهنگ‌هاست» (نامورمطلق، ۱۳۹۳: ۳۴). در واقع،

1. Jean Marie Carre

2. Francois Guyard

تصویرشناسی بر آن است که تصویر یا قضاوت فرهنگی کشورها یا هویتی افراد و اشخاص را در ادبیات خود یا دیگری از زوایای گوناگون تاریخی، فرهنگی، جامعه‌شناختی، روانشناختی، ایدئولوژیک و ... بررسی و تحلیل کند (نظری منظم و دیگران، ۱۳۹۵: ۲۶).

دانیل آنری پاژو^۱ معتقد است: «تصویرشناسی، بررسی یک موضوع بیگانه در یک اثر یا ادبیات است» (به نقل از ذاکر، ۲۰۰۴: ۳۸۸). از اینجا فهمیده می‌شود که آنچه که یک پژوهشگر در این رویکرد به آن توجه دارد «نقل ادبی تصویر، یعنی ادبی و هنری بودن آن است و این همان چیزی است که جامعه‌شناس یا مورخ به آن اهمیت نمی‌دهد» (الحمدانی، ۲۰۱۲: ۶۴۶).

تصاویر ملت‌ها به دو بخش تقسیم می‌شود: ۱. تصویر اول عبارت است از ارائه «تصویریک قوم در ادبیات و زبان خود آنها، مانند تصویر فرانسوی‌ها در ادبیات آن‌ها، تصویر زن در ادبیات مصر یا الجزایر، یا تصویر زنگی‌ها در ادبیات مصر... این نوع پژوهش‌ها از چارچوب ملی و زبانی فراتر نمی‌رود» (محمد، ۲۰۱۴: ۴۶) و در آن، من، تصویری از خود من است و این تصاویر شامل یک پساشناختی تأثیرگذار است و در شکل‌گیری آگاهی جمعی مشارکت دارد تا مردم تصویر خود را دیده، عیوب خود را کشف کنند و به دنبال اصلاح آن‌ها باشند (ر.ک: عصفور، ۲۰۱۴: ۹۰). ۲. در این نوع، تصویر یک قوم در ادبیات اقوام دیگر که از نظر زبانی متفاوت هستند، بررسی می‌شود؛ مثل تصویر الجزایر در ادبیات فرانسه از چارلز تایلر یا تصویر و ویژگی‌های انگلیسی‌ها در ادبیات ولتر (ر.ک: همان: ۴۷؛ حنون، ۲۰۱۳: ۶۹). می‌بینیم که این نوع مطالعه از دو بخش تشکیل شده است:

أ. تصویر یک ملت که نویسنده‌ای از ملتی دیگر آن را به تصویر کشیده شده است؛ این تصویر پس از آن است که نویسنده‌ای از یک قوم، تحت تأثیر قوم دیگری قرار گرفته و در آثار ادبی خود تصویری از ملتی که تحت تأثیر آنها قرار گرفته است، ارائه می‌دهد از جمله «تهران در شعر عبدالوهاب البیاتی» و در این مورد «تمرکز بر زندگی نویسنده و ارتباط آن با کشور مورد نظر است» (غنیمی هلال، ۲۰۰۸: ۹۱). ب. تصویر یک قوم در یک گونه ادبی خاص و معین نزد قوم دیگر که به واسطه تأثیر یک قوم بر قوم دیگر ایجاد می‌شود و در آن به بررسی تأثیرگذاری نویسندگان ملت تأثیرگذار بر ملت تأثیرپذیر در یک هنر ادبی خاص، مانند رمان یا شعر پرداخته می‌شود (ر.ک: بوحلیس، ۲۰۰۹: ۱۷).

۱-۲. ضرورت، اهمیت و هدف

هند یکی از کشورهای بزرگ و پرجمعیت دنیاست که به کشور ۷۲ ملت مشهور است و در آن آیین‌ها و سنت‌های مختلفی به چشم می‌خورد. طالب عمران، نویسنده سوری، بخشی از تحصیل خویش را در دانشگاه علیگره هند گذرانده است. وی در رمان *أحزان السندباد* که شاید بخشی از زندگی وی یا بخشی از ادبیات علمی-تخیلی باشد، به شرح ماجراهای زندگی خود در کشور هند و عشق خود به دختری به نیلام پرداخته است. وی در این رمان سعی کرده است تصویری دقیق و بدون جانبداری از جامعه هند ارائه دهد. هدف این پژوهش این است که با استفاده از روش توصیفی-تحلیلی و با تکیه بر مکتب فرانسوی ادبیات تطبیقی به بررسی نمونه‌هایی پردازد که تصاویر دیگری هندی را بازتاب می‌دهد. انتخاب این رمان و این موضوع دقیقاً به دلیل برخوردارِ رمان از مثال‌هایی است که خواننده را در فضای زندگی هندویان قرار می‌دهد و زندگی شخصیت‌ها را بدون مشخص کردن دیدگاهی خاص به تصویر می‌کشد و اطلاعات مفیدی از زندگی هندیان در اختیار خواننده قرار می‌دهد. این رمان توسط مسعود باوان‌پوری و سیده سمیرا منصور (۱۴۰۱) به نام *غم‌های سندباد* ترجمه شده که در جستار حاضر از این ترجمه استفاده شده است.

۳-۱. پرسش‌های پژوهش

- طالب عمران در رمان خود چه تصویرهایی از فرهنگ و سنن مردم هندوستان ارائه کرده است؟
- نویسنده شخصاً چه دیدگاهی نسبت به مردم هند داشته است؟
- نویسنده از چه اسلوبی در ارائه تصویر مردم هندوستان بهره برده است؟

۴-۱. پیشینه پژوهش

تاکنون در زمینه تصویرشناسی من و دیگری در رمان‌های مختلف، پژوهش‌های ارزشمند و فراوانی صورت گرفته است که به ناچار فقط به ذکر تیتروار آنها بسنده می‌شود؛ زیرا تمامی آنها یک روند را طی کرده و به دنبال یک موضوع مشترک هستند: «من و دیگری» در این خیابان سرعت گیر ندارد (۱۳۹۸)، «جدلیه الأنا والآخر في أشعار عزالدین المناصرة المقاومة» (۱۳۹۸)، «تصویرشناسی فرهنگی ایرانیان در آئینه سفرنامه پولاک» (۱۳۹۶)، «تصویرشناسی دیگری در ادبیات خودی با تکیه بر داستان خسی در میقات از جلال آل احمد» (۱۳۹۴)، «اشکالیة الهوية بين الأنا والآخر؛ في رواية «أرض السواد» لعبدالرحمن منيف» (۲۰۱۲) و....

اما در مورد رمان‌های طالب عمران و به ویژه رمان مورد بحث در پژوهش حاضر تنها چند مورد مشاهده شد: سمر الدیوب (۲۰۱۰) در مقاله «الوصف في رواية الخيال العلمي رواية أحزان السنبداد نموذجاً» به بررسی انواع وصف، دلالت‌ها و کارکردهای آن در خیال علمی نویسنده پرداخته است. جواد خانلری (۱۳۹۵) در مقاله «پژوهشی پیرامون اتوپای مدرن و رویکرد آن در آثار طالب عمران نویسنده سوری» به بررسی آرمان‌شهرها یا «اتوپاهای» جدید با عنوان «اتوپای علمی - تخیلی» یا «اتوپای مدرن» و نمونه‌هایی از آن در ادبیات نوین عرب به ویژه در آثار طالب عمران پرداخته است. خانلری به این نتیجه دست یافته است که: آرمان‌شهرهایی که طالب عمران ترسیم می‌کند، بر سه عنصر خیر، صلح و دانش استوار بوده و حامی سنت‌های نیک پیشینیان است. زمام اتوپیا در دست دانشمندان، فیلسوفان و فرزندگان بوده و ساکنان آن، بیشتر شبیه انسان‌هايند. او سعی دارد با موجودات فرازمینی ارتباط سالم برقرار کرده و از توانایی آنها در جهت غلبه بر نیروی شرّ زمینی بهره‌مند شود. خانلری و هاشمی نسب (۱۳۹۹) در مقاله «بررسی زاویه دید در رمان مزون طالب عمران» زاویه دید، در رمان مذکور را بررسی کرده‌اند. نتایج پژوهش نشان داده است نویسنده در به‌کارگیری زاویه دید شگرد و مهارت خاصی دارد، به طوری که با هر زاویه دید و چرخش آن به معناآفرینی جدید و صورتی نو در داستان می‌رسد. مشخصه بارز این رمان، پست‌مدرنیستی بودن آن است که در آن نویسنده، قدرت نفوذ به آینده را به حال مرتبط می‌سازد. همچنین نویسنده در خلق زاویه دید با چرخش چندین زاویه، سعی در ایجاد هر چه بهتر روایت آن کرده است. همین چرخش زاویه دید سبب می‌شود که خواننده بیشتر با داستان ارتباط برقرار کند و معنای «تغییر» و «دگرگونی» را با همین تغییرها دریابد. محسن سیفی و زهرا نوروزی باغکمه (۲۰۱۶) در مقاله «بررسی مضامین سیاسی در رمان علمی-تخیلی *الأزمان المظلمة* نوشته طالب عمران» به این نتیجه رسیده‌اند که وی در این رمان، آمریکا را دشمن بزرگ بشریت معرفی می‌کند و ضمن پرده‌برداری از اهداف پلید این ابراستعمارگر نوین، با بیان مضامین و حوادثی سیاسی همچون فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی و حادثه یازده سپتامبر در قالب داستانی خیالی و از زبان شخصیت‌های ساختگی، در شیپور بیداری دمیده و انسان معاصر جهان سومی را از وجود این دشمن نسل‌کش و نقشه‌های شومش آگاه می‌کند و می‌کوشد تا او را به استفاده از نیروی عقل و درایت تشویق نماید تا نسل‌های آینده را از فرو رفتن در گرداب منافع آمریکا نجات دهد. اما با تحقیق و بررسی در سایت‌های مختلف اینترنتی، مقاله‌ای که به بررسی تصویرشناسی در رمان حاضر پرداخته باشد، یافت نشد. همچنین تصویرشناسی هندویان به عنوان یک دیگری بیگانه با اعراب جنبه نوآوری پژوهش حاضر است.

۵-۱. زندگینامه طالب عمران

طالب عمران نام ادیب، محقق، نمایشنامه‌نویس و فیلمنامه‌نویس و مدرس دانشگاه سوری است. او به سال ۱۹۴۸ م در طرطوس سوریه به دنیا آمد. پس از فراغت از تحصیل از دانشکده علوم در سال ۱۹۷۸ م. به هند سفر کرد و در رشته علوم، مدرک کارشناسی ارشد را کسب نمود. در سال ۱۹۸۴ م در رشته ریاضیات دیفرانسیل و نجوم موفق به دریافت مدرک دکترای تخصصی از هند شد. در حال حاضر به‌عنوان مدرس دانشگاه در دانشکده مهندسی شهری دانشگاه دمشق به فعالیت مشغول است. وی آثار پژوهشی و داستانی بسیاری در زمینه ادبیات علمی - تخیلی و اتوبیای مدرن تألیف کرده است که بالغ بر ۷۰ مجلد است. از آن جمله: *الخیال العلمي* (۱۹۸۰ م)، *نافذة علی کوكب الحياة* (۱۹۸۰ م)، *في العلم والخیال العلمي* (۱۹۸۹ م)، *رمان الأزمان المظلمة* (۲۰۰۳ م) و *أحزان السندباد* (۲۰۰۲ م) و ... (خانلری، ۱۳۹۵: ۸۲ و ۸۳ با اندکی دخل و تصرف).

۶-۱. خلاصه رمان *أحزان السندباد*

این رمان در واقع زندگینامه شخصی نویسنده است که وی به بازتعریف آن در قالبی ادبی پرداخته است. قصه اصلی این رمان پیرامون خواب راوی و آشنایی وی با دختری به نام نیلام است که قبلاً در زندگی شخصی خود شکست خورده و شوهرش او را ترک کرده و اکنون راوی به خاطر حس دلسوزی، عاشق او شده است. راکش، برادر نیلام که در انگلستان تحصیل می‌کند و بسیار روشنفکر است و از بیماری لاعلاج خواهرش باخبر است، به نیلام اجازه می‌دهد که طعم شیرین عشق و ازدواج با یک فرد مسلمان (راوی) را درک کند. اما راوی در هاله‌ای از شک و تردید، این ازدواج را چندان قبول نداشته و به عشق‌بازی خود با سایر زنان ادامه می‌دهد. در صحنه‌های پایانی رمان، زمانی که راوی همراه دوستش به دیدن صحنه سوزاندن یک میت می‌رود، متوجه می‌شود که نیلام مرده و قصد دارند جسد او را بسوزانند. حوادث و اتفاقاتی که برای سایر دانشجویان عرب در حال تحصیل در هند روی داده، بخش فرعی داستان را به خود اختصاص داده است. راوی سعی کرده است به بازنمایی فضایی بپردازد که در آن قرار گرفته است، البته باید پذیرفت که «بازنمایی، بازتولید بی طرفانه واقعیت نیست. در این فرآیند، همواره چیزی به واقعیت افزوده یا از آن حذف می‌شود» (نانکت، ۱۳۹۰: ۱۱۲).

۲. پردازش تحلیلی موضوع

۱-۲. جنبه دینی و مذهبی

دین و مذهب و اعتقادات مرتبط با این امر، یکی از بارزترین مواردی است که در رمان بازتاب یافته

است. طالب عمران بدون طرفداری از دین یا مذهب خاصی به وجود دین و پابندی هندویان به این امور اشاره کرده است؛ وی ضمن معرفی شهر ایندور و فاصله آن با علیگره، از وجود هندویان و سیک‌ها در کنار هم سخن می‌گوید که این امر نشانگر مسالمت‌آمیز بودن زندگی در کشور بزرگ هند است. همچنین نویسنده به وجود کلیساهای مسیحیان در این شهر اشاره داشته است:

«وبعد نحو خمس ساعات وصلنا (اندور) وهي مدينة صغيرة جميلة، يستوطنها الهندوس والسيخ وبها مراكز تبشيرية تابعة للكنيسة البابوية» (عمران، ۲۰۰۲: ۹)

(ترجمه: پس از حدود پنج ساعت به ایندور رسیدیم؛ شهری کوچک و زیبا که هندوها و سیک‌ها در آن زندگی می‌کنند و دارای مراکز تبلیغی متعلق به کلیسای مسیحیان است) (باوان‌پوری و منصوری، ۱۴۰۱: ۵ و ۶).

جنبش راجنیشیا، جنبش اشو جنبشی است که در قرن بیستم با الهام از تعالیم اشو (عارف و استاد معنوی هندی) و از شاگردان او به وجود آمد و به «ساناسین‌های نوین» معروف بودند. اعضای این جنبش را «انسان‌های نارنجی» نیز می‌نامیدند، زیرا لباس‌هایشان در ابتدا نارنجی بود. آنان نام جدید بر خود می‌نهادند، لباس نارنجی که لباس مقدس مردان هندو بود می‌پوشیدند، گردن‌بند مروارید می‌بستند و با حضور در آشام‌های مخصوص جنبش، به مراقبه، یوگا، جشن، رقص و دیگر راهکارهایی که برای اهداف معنوی در نظر گرفته شده بود، می‌پرداختند (ویکی‌پدیا/ جنبش راجنیش، ۱۴۰۱). راوی از دیدار خود از یکی از مراکز دعوت این مذهب سخن گفته است:

«و حين عرف برغبتي بزيارة أحد مراكز الدعوة لراجنیش، وكنت قد سمعت أنها موجودة في المدينة .. طلب من (السكرتير) الاتجاه صوب محفل (البغوان راجنیش)» (عمران، ۲۰۰۲: ۱۰)

(ترجمه: قتیبه وقتی فهمید که می‌خواهم از یکی از مراکز دعوت به جنبش راجنیش، که شنیده بودم در این شهر است، دیدن کنم، از راننده اتوریکشا خواست که به سمت خانه راجنیش برود) (باوان‌پوری و منصوری، ۱۴۰۱: ۶).

در ادامه وی از دیدار خود با مسئول مرکز جنبش راجنیش در ایندور حرف زده و از آداب آنها در استفاده از تسبیح در کردن سخن گفته است:

«كان يضع سبحة طويلة حول عنقه في طرفها قلب من الخشب في داخله صورة راجنیش المبتسم..» (عمران، ۲۰۰۲: ۱۰)

(ترجمه: او یک تسبیح بلند به دور گردنش انداخته بود که در انتهای آن یک قلب چوبی داشت، با عکسی

از راجنیش خندان که درون قلب بود) (باوان‌پوری و منصورى، ۱۴۰۱: ۶).

کریشنایکی از الهه‌های متعدد مورد پرستش در کشور هند است؛ راوی در صحنه‌ای که به توصیف حضور خویش در اتاق خواب نیلام پرداخته، از وجود تصویر کریشنا بالای سر او سخن گفته است: «كانت هناك صورة ملونة لكریشنا فوق رأسها، وقرية البقرة، التي درت عليه الحليب وأسفته وهو جائع...» (عمران، ۲۰۰۲: ۲۶)

(ترجمه: تصویر رنگی‌ای از کریشنا بالای سرش بود و نزدیک او گاوی بود که شیرش را می‌دوشید در حالی که گرسنه بود) (باوان‌پوری و منصورى، ۱۴۰۱: ۲۹).

جشن هولی از اعیاد رسمی مردم هندوستان است. هولی یک جشنواره ملی و مذهبی بهاره است که توسط هندی‌ها بخصوص هندوها برگزار می‌شود. هولی به جشنواره رنگ‌ها و عشق نیز معروف است (ویکی‌پدیا/ هولی، ۱۴۰۱). در بخشی از رمان، نیلام طی یک نامه، اتفاقاتی که سبب طلاق و ضربه روحی او شده را برای راوی توضیح داده و در پایان نامه برای وی آرزوی خوشبختی کرده است:

«عيد (الهولي) غداً أتمنى لك السعادة وأطيب التمنيات.. في هذه المناسبة» (عمران، ۲۰۰۲: ۵۰)

(ترجمه: فردا عید هولی است، به همین مناسبت برای تو آرزوی خوشبختی و بهترین آرزوها را دارم) (باوان‌پوری و منصورى، ۱۴۰۱: ۶۱).

۲-۲. جنبه فرهنگی و اعتقادی

یکی دیگر از موضوعاتی که در رمان بازتاب یافته، مسائل فرهنگی و اعتقادی است که راوی در بخش‌های مختلف داستان خویش به آن اشاره کرده است. وی از مهربانی مردم هند سخن گفته و آنها را نسبت به غریبه خوش‌رفتار دانسته است:

«وقد رأى منظري الغريب .. والهناد لطفاء طبيون يعاملون الغريب باحترام...» (عمران، ۲۰۰۲: ۱۳)

(ترجمه: قیافه عجیب مرا دید. هندوها مردمان مهربان و خوبی هستند که با غریبه با احترام رفتار می‌کنند) (باوان‌پوری و منصورى، ۱۴۰۱: ۱۲).

مسلمانان حدود ۱۳ درصد جمعیت فراوان هند را تشکیل می‌دهند و با آزادی خاصی در این کشور زندگی می‌کنند. زمانی که راوی از ایندور به سمت علیگره برگشته، در مسیر با فردی به نام مصطفی برخورد کرده و در خلال گفتگوی آنها، راوی از قرآن کریم و حفظ آن به زبان عربی در کنار زبان اردو سخن گفته است:

«قال: -اسمي مصطفى، والدي من بوپال وأمي من حيدر أباد.. أستطيع قراءة العربية ولكن لا أفهم ما أقرأ. أنت تعلم أن أحرف العربية مثل أحرف الأوردو تقريباً.. أنا أقرأ القرآن الكريم وأحفظ بعض سوره ولكني لا أفهم شيئاً..» (عمران، ۲۰۰۲: ۱۴)

(ترجمه: گفت: - من مصطفی هستم، پدرم اهل بوپال و مادرم اهل حیدرآباد. من می‌تونم عربی بخونم اما نمی‌فهمم چی می‌خونم. می‌دونم که حروف عربی تقریباً مانند حروف اردو هستند. من قرآن می‌خونم و بعضی سوره‌ها رو حفظ می‌کنم، اما چیزی نمی‌فهمم) (باوان پوری و منصوری، ۱۴۰۱: ۱۲).

همچنین راوی در خلال صحبت با مصطفی متوجه شده که در هند ازدواج فامیلی به ندرت صورت می‌گیرد و آنها، زن‌های فامیل را خواهر خطاب می‌کنند:

«افتح مصطفى في حديثه معي، وحكي لي قصة حبه لصديقة أخته، والأخت هنا ليست الأخت الحقيقية، فأبي قريبة هي في منزلة الأخت، لأن الهند لا يتزوجون من الأقرباء» (عمران، ۲۰۰۲: ۱۴)

(ترجمه: مصطفی سر صحبت را با من باز کرد و ماجرای عشقش به دوست خواهرش را برایم تعریف کرد، البته خواهر در اینجا خواهر واقعی نیست. بنابراین هر زن فامیلی در جایگاه خواهر است، زیرا هندی‌ها با اقوام ازدواج نمی‌کنند) (باوان پوری و منصوری، ۱۴۰۱: ۱۲).

رامایانا حماسه باستانی هندوستان است که تقریباً در بین سال‌های ۴۰۰ پیش از میلاد تا ۲۰۰ پس از میلاد نگاشته شده است. رامایانا که در کنار مهاباراتا، دو منظومه بزرگ حماسی هند را به وجود می‌آورد، رکن مهمی در ادبیات حماسی هند به‌شمار می‌رود. برخلاف مهاباراتا، رامایانا تنها به داستان‌های رزمی نمی‌پردازد بلکه در میان داستان‌ها، به آموزه‌های دانشمندان و حکیمان هندی و دیدگاه‌های فلسفی و دینی می‌پردازد. نظم رامایانا را به والمیکی نسبت داده‌اند که در حدود سده سوم پیش از میلاد مسیح می‌زیسته و گفته شده که سرودن شعر را بی‌هیچ پیش‌زمینه و به صورتی شهودی و خودجوش آغاز کرده؛ و تلسی داس، شاعر نامدار و صاحب سبک هندی که در حدود سال‌های ۱۵۳۲ تا ۱۶۲۳ میلادی می‌زیسته نیز این منظومه را از زبان فارسی به نظم هندی مردمی در آورده است (ویکی‌پدیا/رامایانا، ۱۴۰۱). نیلام نیز در خلال گفتگویی سه نفره با حضور برادرش و راوی، به شرح ماجرای رامایانا در کشتن راوان و به دست آوردن سیتا پرداخته است:

«كانت خجلة في بدء مشاركتها لنا ولكنها انطلقت في حديثها وقد أغرتها بطولة (راما) في معاركة ضد الشياطين والجن، وفي قدرته على كسر قوس (شيفا) وفوزه بسيتا الجميلة قرينة له، ثم كيف تمكن من قتل (راوان) وإرجاعها إليه

بعد أن خطفها ذلك الملك القادر الذي كان يلقب بذي الرؤوس العشرة، لكون رأسه تعادل عشرة رؤوس من رؤوس أعظم الحكماء في ذلك العصر...» (عمران، ۲۰۰۲: ۱۸)

(ترجمه: نیلام در ابتدای حضور ما خجالتی بود، اما سخنان خود را شروع کرد در حالی که فریفته قهرمانی راما در جنگ با شیاطین و جن بود. همچنین در مورد توانایی او در شکستن کمان شیوا و به دست آوردن سیتای زیبا، همسرش حرف زد. سپس این که چگونه توانسته است راوان را بکشد و پس از ربوده شدن وی توسط پادشاه قدرتمندی که به داشتن سرهای دهگانه شهرت داشت، او را بازگرداند، زیرا سر او (رامایانا) معادل سر ده تن از بزرگ‌ترین حکیمان آن عصر بود) (باوان‌پوری و منصور، ۱۴۰۱: ۱۷ و ۱۸).

کشیدن سیگار همواره در جوامع به اصطلاح جهان‌سومی یا شرقی برای زنان یک عیب محسوب می‌شود؛ نیلام نیز این امر را زشت برشمرده و تنها از وجود برخی زنان طبقه پایین جامعه سخن گفته که نوع خاصی از سیگار را مصرف می‌کنند:

«-التدخين معيب هنا بالنسبة للمرأة.

- ولكني أرى نساءً يدخن أحياناً.

- هؤلاء من الفلاحات أو من طبقة الهاريجان.. يدخن دخاناً رديئاً من أوراق الشجر يسمونه هنا (البيريه)» (عمران، ۲۰۰۲: ۲۱)

(ترجمه: - اینجا سیگار کشیدن برای زنها عیب.

- ولی من زنانی رو می‌بینم که گاهی سیگار می‌کشن.

- اونا زنان دهقان یا از طبقه هریجان هستن، سیگار بدبویی از برگ درختان می‌کشن که در اینجا به اون (بیرت) میگن) (باوان‌پوری و منصور، ۱۴۰۱: ۲۱).

نوع پوشش و نیز میزان پوشاندگی آن نیز یکی از مسائلی است که معمولاً در سفرنامه‌ها یا زندگینامه‌هایی که به بازنمایی حضور شخص در کشور دیگری می‌پردازد، حضوری دائمی دارد؛ در بخشی از رمان که نیلام و راکش با راوی همسفر شده‌اند، راوی از ساری سخن می‌گوید که پوشش غالب زنان هندی است و نیز در لابه‌لای کلام خویش به کم‌اهمیت بودن میزان پوشاندگی ساری برای زنان هندی اشاره کرده است:

«انكشف طرف الساري عن بطنها البديع ولم تحفل بذلك، لم يكن ذلك يستدعي الحشمة.. معظم الهنديات

يرتدين الساري ويكشفن من بطونهن وظهورهن» (عمران، ۲۰۰۲: ۲۱)

(ترجمه: شکم زیبایش از انتهای ساری مشخص بود ولی اهمیت نمی‌داد، این امر حیا نمی‌خواست. بیشتر

زنان هندی ساری می‌پوشند و شکم و پشت خود را پنهان نمی‌کنند) (باوان‌پوری و منصور، ۱۴۰۱: ۲۱).

فرهنگ غنی و نیز وجود آثار باستانی و قدیمی در کشور هند، یکی از مواردی است که به صورت غیرملموس در رمان بازتاب یافته است؛ راوی در لابه‌لای کلام نیلام، به اهمیت فراوان مکان‌های باستانی برای هندویان اشاره کرده است:

«تعلم نحن الهندو نحب زیارة المناطق الأثرية باستمرار.. هي جزء من تاريخنا..» (عمران، ۲۰۰۲: ۲۸)

(ترجمه: بدان ما هندی‌ها دوس داریم دائماً از مکان‌های باستانی بازدید کنیم. اونا بخشی از تاریخ ما هستن) (باوان‌پوری و منصور، ۱۴۰۱: ۳۱).

همچنین سوزاندن اجساد مردگان یکی دیگر از اعتقادات و جنبه‌های فرهنگی کشور هند است که نیلام به آن اشاره کرده و آن را غیرقابل طعنه دانسته است:

«قاطععتي: -نحن نحرق الموتى. هو أمر غير قابل للطعن في ديانتنا» (عمران، ۲۰۰۲: ۳۳)

(ترجمه: او حرف من را قطع کرد: - ما مرده‌ها را می‌سوزانیم. این امر در دین ما قابل طعنه نیست) (باوان‌پوری و منصور، ۱۴۰۱: ۳۷).

راوی به رسم سلام کردن و خداحافظی بسیار رایج در هندوستان اشاره کرده است:

«وضمت زوجة راکيش يديها وأحتت رأسها (رام رام جي) بالوداع المعهود..» (عمران، ۲۰۰۲: ۳۶)

(ترجمه: همسر راکش دستانش را جلوی صورتش گرفت و با خداحافظی مرسوم (رام رام جی) سرش را خم کرد) (باوان‌پوری و منصور، ۱۴۰۱: ۴۰).

سنت فرهنگی دیگری که در کشور هند حاکم است، اعطای هدایای فراوان به داماد خانواده است؛ نیلام در خلال بازگویی خاطرات تلخ خویش برای راوی از هدایایی سخن گفته که پدرش به هنگام ازدواج وی به داماد پست فطرتش پرداخته است:

«وهكذا تم الزواج، وأعطاه والدي (خمسين ألف روبية)، واشتري له سكوترا من نوع (بجاج) وكثيراً من الهدايا القيمة الأخرى...» (عمران، ۲۰۰۲: ۴۶)

(ترجمه: بدین ترتیب ازدواج صورت گرفت و پدرم به او (پنجاه هزار روبیه) داد و یک ماشین باجاج و بسیاری هدایای ارزشمند دیگر برای او خرید) (باوان‌پوری و منصور، ۱۴۰۱: ۵۵).

شیوا به معنی نیک‌اختریا فرخ‌پی، یکی از بلندپایه‌ترین ایزدان آئین هندو است. شیوا خدای نگهدار آسمان و زمین، نابودکننده اهریمنان، بخشاینده گناهان و بسیار کننده روزیست. شیوا از مرگ، مبری است و اغلب به‌عنوان حامی در مواقع اضطراب شناخته می‌شود. او در ازای تندرستی جهان، زهر هلاهل را دارا است که تحت تسلط شیوا درآمده است (ویکی‌پدیا/شیوا، ۱۴۰۱). وی در گردن خود یک مار

افعی دارد که به نوعی حافظ اوست و نیلام به مقدس بودن مار کبرا به همین خاطر برای مردم هند اشاره کرده است:

«فالهندوس بديانتهم الخاصة القديمة، يقصدون الأفاعي وحول عنق (شيفا) أفعي من نوع (کوبرا) ترفع رأسها المجنح» (عمران، ۲۰۰۲: ۱۱۰)

(ترجمه: هندوها در آیین باستانی خود به مارها احترام می‌گذارند و در گردن (شیوا) ماری از نوع (کبرا) قرار دارد که سر بالدار خود را بالا می‌برد) (باوان پوری و منصور، ۱۴۰۱: ۱۳۳).

۳-۲. جنبه اجتماعی

یکی دیگر از جنبه‌های مطرح شده در رمان طالب عمران، مسائل و امور اجتماعی است که شاید بتوان آن را بارزترین بخش این مقاله عنوان کرد. راکش، برادر نیلام، فردی روشنفکر و مخالف قوانین سختگیرانه حاکم بر کشورش است. وی دموکراسی حاکم بر جامعه هند را دروغین توصیف کرده و علت درگیری بین مردم را جهل، بی‌سوادی و فقر معرفی کرده است که به نوعی می‌تواند دیدگاه شخصی نویسنده باشد:

«- بلاد ديمقراطية، ولكن الوجه الحقيقي للديمقراطية يبدو الآن زائفاً. الجهل والامية والفقر، من أهم مسببات الفتن التي يوجهها أفراد الأحزاب المتصارعة بالولوج إلى هؤلاء البسطاء وتسييرهم بطرق الأحلام..» (عمران، ۲۰۰۲: ۲۸)

(ترجمه: - اینجایه کشور دموکراتیکه، اما چهره واقعی دموکراسی کنونی جعلی به نظر می‌رسد. جهل، بی‌سوادی و فقر از مهم‌ترین عوامل نزاع است که توسط اعضای طرفین درگیری وارد ذهن این افراد ساده شده و اونا رو تو جاده رؤیایا راهی میکنه ..) (باوان پوری و منصور، ۱۴۰۱: ۳۱).

همچنین راوی در هنگام برگشت از ایندور به علیگره در قطار با دقت فراوان به توصیف چهره مردمی پرداخته که فقر اصلی‌ترین وجه بارز در وجود آنهاست:

«حاولت أن أشغل نفسي بالتطلع إلى الركاب ومعظمهم من الفقراء، تلوح التعاسة من وجوههم وقد وضع كل منهم صرته الكبيرة أو حقيبتة الثقيلة قربه والنساء يحملن أطفالهن وبعضهن يتسلين بتقشير (المونفلي) وأكله..» (عمران، ۲۰۰۲: ۳۶)

(ترجمه: سعی کردم با نگاه کردن به مسافرانی که اکثرشان فقیر بودند و بدبختی بر چهره‌شان مشخص بود و هر کدام یک گونی بزرگ یا یک کیف سنگین خود را نزدیک خود گذاشته بودند و زنانی که بچه‌هایشان را شیر می‌دادند و برخی از آنها هم با پوست کندن و خوردن (مونفلی) بچه‌ها را آرام می‌کردند، خودم را مشغول کنم) (باوان پوری و منصور، ۱۴۰۱: ۴۱).

همچنین وی از وضعیت بد زنان در برخی شهرها سخن گفته است که به عنوان برده جنسی به کار گرفته می‌شدند:

«حين حانت مني النفاثة في أحد الشوارع إلى مجموعة من الفتيات على شكل نصف دائرة وقد علت وجوههن الأصباغ المختلفة، وهن يقفن بثياب قليلة نصف عاريات .. سألت السائق (ريكشا) بالهندية: - ما هذا؟ فغمزني وخفف سرعته: - فتيات للمغازلة يا سيدي، هل أفق؟ كنت أتأملهن وهن في وقتهن يعرضن مفاتهن، وبعض الشبان يتفرجون عليهن، وتدور بينهم حوارات عن السعر والمدة...» (عمران، ۲۰۰۲: ۳۶ و ۳۷)

(ترجمه: در یکی از خیابان‌ها سرم را به سمت گروهی از دختران چرخاندم که صورت‌هایشان با رنگ‌های مختلف پوشانده شده بود و با لباس کم و نیمه‌برهنه ایستاده بودند. از راننده به هندی پرسیدم: - این چیه؟

چشمکی زد و سرعتش را کم کرد: - دختران برای معاشقه آقا، و ایسم؟ من آنها را تماشا می‌کردم در حالی که ایستاده بودند و جذابیت‌های خود را نشان می‌دادند و چند مرد جوان آنها را تماشا می‌کردند و آنها در مورد قیمت و مدت زمان صحبت می‌کردند) (باوان پوری و منصور، ۱۴۰۱: ۴۱ و ۴۲).

پس از بازگشت به پاسیون، راوی به گفتگو با مدیر آنجا پرداخته و صحنه‌هایی را که در مثال پیشین دیده برای او بازگو کرده که مدیر، اصلی‌ترین عامل شکل‌گیری چنین صحنه‌هایی را، فقر دانسته است:

«قال لي محمد أحمد مدير بيت الضيف في جامعة اليفار وقد حدثته عما رأيته في (هاتراس):

- الفقر هو سبب البلاء، تلجأ بعض العصابات لخطف الفتيات الصغيرات، ويدربونهن على الرقص والغناء والدعارة حين يكبرن، ما شهدته ليس سوى أمر عادي.. في كلكتا أماكن خاصة تباع الفتاة لتصبح ملكاً لسيدة مدى الحياة .. طبعاً هذا ممنوع ولكن الهند يا سيدي بلد كبيرة غزيرة السكان، فقيرة أيضاً..» (عمران، ۲۰۰۲: ۳۸)

(ترجمه: محمد احمد، مدیر مهمانخانه دانشگاه علیگره به من گفت و من در مورد آنچه در هاتراس دیده بودم با او حرف زده بودم:

- فقر عامل مصیبت، بعضی باندها دخترا رو می‌دزدن و وقتی بزرگ شدن اونا رو برای رقصیدن، آواز خواندن و فحشا تربیت می‌کنن، چیزی که دیدی یک چیز عادیه. در کلکته جاهای خاصی هست که دختر رو می‌فروشن تا مادام‌العمر مال اربابش باشه .. البته این کار حرامه ولی آقا! هندوستان کشور بزرگیه با جمعیت زیاد و فقیر) (باوان پوری و منصور، ۱۴۰۱: ۴۵).

همچنین راوی از یکی دیگر از رسوم اجتماعی هند سخن گفته است که در آن زنان هندی در هنگام پذیرایی از مهمانان در مناسبت‌های خاص، بهترین لباس‌های خویش را می‌پوشند که دال بر اهمیت میهمان در میان آنهاست:

«ما أعرفه أن الزيارات العادية لا تدفع النسوة الهنديات ليغيرن أزياءهن إلا في استقبال ضيوف في مناسبة ما كالأعياد أو الأعراس...» (عمران، ۲۰۰۲: ۵۸)

(ترجمه: «چیزی که من می‌دانم این است که دیدارهای عادی، زنان هندی را به تغییر لباس‌هایشان وادار نمی‌کند مگر در پذیرایی از مهمانان در مناسبت‌هایی مانند تعطیلات یا عروسی) (باوان پوری و منصور، ۱۴۰۱: ۷۰).

یکی دیگر از رسوم اجتماعی بارز در میان هندویان، پرداخت مهریه از جانب زنان به مردان است:

«المرأة تدفع المهر للرجل هنا» (عمران، ۲۰۰۲: ۱۱۵)

(ترجمه: اینجا زن مهریه مرد رو میده) (باوان پوری و منصور، ۱۴۰۱: ۱۴۱).

۴-۲. خوراک

خوراک یکی دیگر از اموری است که به طور خاص در رمان *أحزان السندباد* بازتاب یافته است. نویسنده با دقتی خاص و قابل توجه به ذکر محتویات خوراکی‌های هندویان پرداخته و در بخش‌های مختلف از رمان این امر را بازگو کرده است. در این بخش نویسنده به پاراتا اشاره کرده است:

«جلستُ قرب (نیلام) ففتحْتُ كيساً إلى جانبها، وأخرجت بيضتين مسلوقتين وخبز محشي بالبطاطا والتوابل يسُمونه هنا (باراتا)» (عمران، ۲۰۰۲: ۲۰)

(ترجمه: نزدیک نیلام نشستم. کیسه‌ای را که کنارش بود، باز کرد و دو تخم‌مرغ آب‌پز و نان پراز سیب‌زمینی و ادویه که در اینجا "پاراتا" می‌گویند بیرون آورد) (باوان پوری و منصور، ۱۴۰۱: ۱۹).

عادت نوشیدن چای با شیر در فنجان‌های گلی که با روش خاصی پخته می‌شود، یکی دیگر از مطالبی است که طالب عمران آن را برای خواننده بازنمایی کرده است:

«وحين توقف القطار في إحدى المحطات، طلبت من بائع شاي جوال كأسين من الفخار تحويان شايًا بالحليب على الطريقة الهندية» (عمران، ۲۰۰۲: ۲۰)

(ترجمه: وقتی قطار در یکی از ایستگاه‌ها توقف کرد، از یک چای‌فروشِ سیار دو فنجان گلی حاوی چای با شیر به روش هندی خواستم) (باوان پوری و منصور، ۱۴۰۱: ۲۰).

راوی بار دیگر در کنار پاراتا به خوراک دیگری به اسم چپاتی اشاره کرده است:

« كان الإفطار شهياً مكوناً من (الباراتا) والبيض والجبن و (الشباتي) والزبدة المملحة إضافة للشاي والحليب»
(عمران، ۲۰۰۲: ۲۸)

(ترجمه: صبحانه خوشمزه بود و شامل پاراتا، تخم‌مرغ، پنیر، چپاتی و کره شور به علاوه چای و شیر بود)
(باوان‌پوری و منصورى، ۱۴۰۱: ۳۱).

سبزی پخته در کنار استفاده از ادویه کاری بخش دیگری از خوراک هندویان است که در رمان ذکر شده است:

« كان الغذاء مكوناً من (الکاري مع الدجاج) والرز المسلوق، والشباتي، والخضراوات المطبوخة..» (عمران، ۲۰۰۲: ۳۵)

(ترجمه: ناهار شامل (کاری با مرغ)، برنج آب‌پز، چپاتی و سبزیجات پخته بود) (باوان‌پوری و منصورى، ۱۴۰۱: ۴۰).

راوی در صحنه‌ای که به توصیف فقر مردم حاضر در قطار پرداخته از نوعی خوراکی به نام مونفلی نام برده که مختص طبقه پایین جامعه بوده است:

«والمونفلي نوع من الفستق صغير الحب» (عمران، ۲۰۰۲: ۳۶)

(ترجمه: مونفلی نوعی پسته با دانه‌ای ریز است) (باوان‌پوری و منصورى، ۱۴۰۱: ۴۱).

به نظر می‌رسد که راوی چندان تمایلی به خوردن غذاهای تند هندی نداشته و آنها را مخالف مذاق خویش دانسته است:

«وأنا أعيش بين الجواميس وقطعان الذباب والبعوض والسواقي كريهة الرائحة والطعام بالتوابل (والماسالا) الذي كنت أتذوق القليل منه..» (عمران، ۲۰۰۲: ۵۳)

(ترجمه: زندگی می‌کردم در میان گاومیش‌ها، گله‌های مگس و پشه‌ها، جویبارهای بدبو و غذاهای تند (و ماسالا) که من به آنها اشتهای کمی داشتم) (باوان‌پوری و منصورى، ۱۴۰۱: ۶۵).

غولابی خوراکی دیگری است که نویسنده با دقتی خاص به توصیف محتویات آن پرداخته است:
«تناولت قطعة من (الغولابي) وهو نوع من الحلوى بشكل كرات صغيرة بلون إسفنجي قاتم ولبه بلون الحنطة»
(عمران، ۲۰۰۲: ۶۱)

(ترجمه: یک لقمه (غولابی) نوعی نبات به شکل گلوله‌های کوچک به رنگ اسفنجی تیره و مغزش که رنگش شبیه گندم بود، خوردم) (باوان‌پوری و منصورى، ۱۴۰۱: ۷۵).

سیاست نیز یکی دیگر از مواردی است که در رمان طالب عمران بازتاب یافته است. وی برخی از موارد سیاسی در این کشور را در خلال گفتگو با سایر اشخاص به مخاطب منتقل ساخته است. گوالیور یکی از شهرهای ایالت مادیا پرادش است که صحنه درگیری بین مردم و دولت بوده است. در گفتگوی بین نیلام و راوی که در قطار صورت گرفته، نیلام به توصیف نحوه برخورد دانشجویان این منطقه با دانشجویان خارجی پرداخته و آن را ناپسند دانسته است:

«- أفي غواليار جامعة؟»

– نعم ولكن طلبتها لا يحترمون كثيراً الأجانب. نادراً ما يتمكن من الصمود ومتابعة الدراسة في الجامعة، طالب أجنبي إن لم يكن ذا قوة بدنية كافية لتلقي من يتحرش به درساً قاسياً.. تسيطر عصابات الطلبة على الجامعة تقريباً.. ولا يحبها الأجانب لكثرة مشاكلها.

– وما موقف الحكومة من ذلك؟

– الحكومة عاجزة أحياناً عن السيطرة على عصابات الطلبة» (عمران، ۲۰۰۲: ۲۳)

(ترجمه: - گوالیور دانشگاه داره؟

– بله، اما دانشجویهاش احترام زیادی برای خارجی‌ها قائل نیستن. به ندرت ممکنه یه دانشجوی خارجی بتونه تو دانشگاه دوام بیاره و به تحصیل ادامه بده. اگه از نظر بدنی اون قدر قوی نباشه که به کسانی که اون رو آزار میدن درس سختی بده با چالش‌ها و مسائل زیادی روبرو میشه. گروه‌های دانشجویی تقریباً دانشگاه رو کنترل می‌کنن. خارجی‌ها به دلیل این مشکلات زیاد اینجا رو دوس ندارن) (باوان پوری و منصور، ۱۴۰۱: ۲۳ و ۲۴).

همچنین به نظر می‌رسد که علی‌گره نیز یکی از جولانگاه‌های درگیری بین مسلمانان و هندویان است؛ این امر در خلال گفتگوی راکش و راوی صورت گرفته که وی راوی را از رفتن به آنجا منع کرده است:

«- عليكار؟ ولماذا؟ لا تذهب إليها هذه الأيام هناك منع تجول ومشاكل طائفية.. وقد انتشر الجيش في معظم المناطق.

– نفس المشاكل الطائفية المألوفة أم أن هناك أموراً جديدة تجري؟

– نعم، مشاجرات ومشاحنات وقتال أحياناً بين المسلمين والهندوس» (عمران، ۲۰۰۲: ۲۷)

(ترجمه: - علی‌گره؟ چرا؟ این روزا اونجا نرو، منع رفت و آمد و مشکلات فرقه‌ای وجود داره، ارتش در بیشتر مناطق حضور داره.

– همون مشکلات فرقه‌ای همیشگی، یا چیزهای جدیدی در جریان‌ه؟

– بله دعوا و درگیری و گاهی بین مسلمانان و هندوها پیش میاد) (باوان پوری و منصور، ۱۴۰۱: ۳۰).

راشتریه سویم سیوک سنگه با سرواژه آر اس اس^۱ «سازمان ملی داوطلبی» یا «سازمان ملی میهن پرستی» یک سازمان داوطلبی شبه نظامی، ملی گرای هندو و راست گرای هندی است که به طور گسترده شاخه عملیاتی حزب بهاراتیا جاناتا، شناخته می شود. تحت فشارهای این گروه، مجلس هندوستان طرح جلوگیری از مهاجرت مسلمانان به هندوستان را اجرا کرد که از سال ۲۰۲۰ به بعد، هیچ مسلمانی نمی تواند به هندوستان مهاجرت کند. در سال ۲۰۱۴ رهبر آر.اس. اس ورود اسلام به هندوستان را با عنوان «حملة اسلام» نام برد و گفت: حملة اسلام به هندوستان عامل ایجاد فرقه ها و درگیری های قومی در این کشور شده است (ویکی پدیا/ راشتریه سویم سیوک سنگه، ۱۴۰۱). مدیر پاسیون نیز این اوامر را در خلال گفتگو به راوی انتقال داده و وی را از رفتن به مناطق تحت کنترل آنها منع کرده است:

«-الفتن الطائفية، منظمة ال (أر. أس. أس RSS) وهي المنظمة التي اغتالت غاندي، هي سبب هذه الفتن.. منظمة تقول الهند للهندوس، وحكومة (الجاناتا) تدعمها..

- كيف تثير هذه الفتن؟

- في (اليعار) المحلات متلاصقة، هندوس، ومسلمون.. تعتدي على هذا وتوغر صدر جاره وهكذا...» (عمران، ۲۰۰۲: ۳۸)

(ترجمه: - نزاع فرقه ای، سازمان RSS که همون منطقه ایه که گاندی توش ترور شد، عامل این درگیریه .. این سازمان میگه که هندوستان مال هندوهاس و حزب جاناتا از اون حمایت می کنه.

- چطور این فتنه ها برپا میشه؟

- تو علیگره محله ها نزدیک هم هستن، هندو و مسلمان. اون به این حمله میکنه و سینه همسایه شو پاره میکنه و این به اون) (باوان پوری و منصور، ۱۴۰۱: ۴۵ و ۴۶).

۶-۲. جنبه اقتصادی

اقتصاد یکی دیگر از اموری است که طالب عمران در خلال رمان حاضر به آن اشاره کرده است. البته این امر از دیگر ابعاد مطرح شده در رمان کمرنگ تر است. در یکی از صحنه ها راوی از وجود دستفروشان سخن گفته که اجناس را بسیار ارزان تر از سایر فروشنده ها عرضه می کنند. این امر در کنار اشاره سطحی به حضور دستفروشان، به فقر حاکم در میان طبقه پایین جامعه نیز اشاره کرده است:

«تساءل قتيبة: - ما الذي يحدث هناك؟

قال عمار: - ربما تاجر شنطة..

وهؤلاء مشهورون بأسعار سلعمهم الرخيصة من عطورات وأدوية وأدوات زينة» (عمران، ۲۰۰۲: ۱۱)

(ترجمه: قتیبه پرسید: - اونجا چه خبره؟)

عمار گفت: - لابد دستفروشه.

اونا به خاطر قیمت ارزون عطرها، داروها و لوازم آرایشی مشهور هستند) (باوان پوری و منصور، ۱۴۰۱: ۸).

همچنین وجود کوپه‌های ارزان قیمت قطار و نداشتن امکانات فراوان در آنها و در کنار اجبار مردم به استفاده از آنها به خاطر قیمت بالای کوپه‌های درجه یک، نشانگر وجود فاصله طبقاتی بین مردم هند و وجود فقر در میان مردم عادی است:

«كنت أسافر باستمرار في الدرجة الثانية، إذ أن الدرجة الأولى مكلفة جداً وليست مريحة كثيراً، إلا إذا كانت مكيفة،

حيث تتضاعف الأجرة حينذاك أيضاً..» (عمران، ۲۰۰۲: ۱۹)

(ترجمه: من دائماً با کوپه درجه دو سفر می‌کردم، زیرا درجه یک بسیار گران است و خیلی راحت نیست،

مگر این که تهویه مطبوع باشد که کرایه آن دو برابر می‌شود) (باوان پوری و منصور، ۱۴۰۱: ۱۸).

۲-۷. معرفی اماکن

مکان‌های موجود در هند و طبیعت زیبای آن در کنار آثار باستانی فراوان موجود در این کشور، چشم هر بیننده‌ای را مجذوب خود می‌سازد. تاج محل بارزترین مکانی است که طالب عمران را شیفته خویش ساخته و با دقتی فراوان به توصیف سیمای آن پرداخته است:

«وصلنا (تاج محل) وحين دخلنا السور المحيط بالمنطقة كانت الأسواق التجارية تنتشر على الجانبين وهي مليئة

بالتحف الشرقية والحزير الهندي، وتماتيل العاج والعقود والأساور... اشترت بطاقتي الدخول قبل أن ندخل في السور

الذي يحيط بالتاج، على البوابة الخارجية الضخمة كتبت آيات قرآنية بخط كوفي آيات سورة (الشمس) كاملة وسورة

الضحى وآية الكرسي وسور أخرى..» (عمران، ۲۰۰۲: ۳۲)

(ترجمه: به تاج محل رسیدیم. وقتی وارد دیواره‌های آن شدیم دیدم که بازارهای تجاری از دو طرف

گسترده شده بود و مملو از عتیقه‌های شرقی، ابریشم هندی، مجسمه‌های عاج، گردن‌بند و دستبند بود. دو کارت

ورود را قبل از ورود به دیوارهایی که تاج را احاطه کرده بودند خریدم. روی دروازه بیرونی بزرگ، آیات

قرآنی به خط کوفی، آیات سورة (الشمس) به صورت کامل، سورة ضحی، آیه‌الکرسی و سوره‌های دیگری

نوشته شده بود) (باوان پوری و منصور، ۱۴۰۱: ۳۵).

بار دیگر راوی به توصیف زیبایی شهر آگرا و تاج محل پرداخته است:

«وصلت عند الظهر إلى أغرا وقررت أن أتناول الغذاء في الخارج، وكان غداء خفيفاً نباتياً وأغرا تعج بالسياح من مختلف الأصقاع الذين حضروا لرؤية آثارها الجميلة البديعة، وتاجها المذهل بفضه العريق، كإحدى العجائب السبع التي كانت في العالم حتى القرن الماضي...» (عمران، ۲۰۰۲: ۵۷)

(ترجمه: ظهر به آگرا رسیدم و تصمیم گرفتم ناهار را که یک ناهار سبک گیاهی بود، بیرون بخورم. آگرا مملو از گردشگرانی از نقاط مختلف جهان بود که برای دیدن آثار زیبا و شگفت‌انگیز و تاج شگفت‌انگیزش با هنر باستانی‌اش آمده بودند؛ تاجی که به عنوان یکی از عجایب هفتگانه‌ای که تا قرن گذشته در جهان وجود داشته است، به حساب می‌آید) (باوان پوری و منصور، ۱۴۰۱: ۶۹).

رودخانه گنگ که نمادی از کشور هند و محلی مقدس برای شستشوی مردگان قبل از سوزاندن آنهاست در کنار شهر بنارس که یکی از شهرهای مقدس هندوستان است، بخش دیگری از رمان را به خود اختصاص داده است:

«- علی ضفة الغانج هنا معابد شيفا، وبنارس مدينة مقدسة يحجون إليها كل عام، ليغتسلوا بمياه الغانج ويتطهروا...» (عمران، ۲۰۰۲: ۱۲۰)

(ترجمه: - در ساحل گنگ اینجا معابد شیوا قرار دارد و بنارس شهری مقدس است که هر سال به زیارت آنجا می‌روند تا در آب‌های گنگ شستشو کنند و تطهیر شوند) (باوان پوری و منصور، ۱۴۰۱: ۱۴۷).

۳. نتیجه گیری

پس از مطالعه رمان مذکور مشخص شد که طالب عمران با آگاهی کامل از جنبه‌های مختلف زندگی مردم هند به ترسیم تصویر آنها برای خواننده عرب‌زبان پرداخته و گویی با دقتی خاص، تلاش نموده است که تک‌تک عادات و رسوم آنها را برای مردم عربی که از هندوستان دیدار نکرده‌اند، شرح دهد. بررسی جنبه‌های مختلف اجتماعی کشور هندوستان و وضعیت زنان در این کشور و فقر حاکم بر آن که سبب ایجاد درگیری در میان مردم و نیز رواج پاره‌ای از ناهنجاری‌های اخلاقی شده، بخشی از این رمان را به خود اختصاص داده است. دین و مذهب و آزادی مذهبی موجود در کشور هند، در کنار برخی درگیری‌های فکری بین مسلمانان و هندویان و فشار بر مسلمین از جانب برخی گروه‌های حاکم سیاسی، بخشی دیگر از این رمان را در بر گرفته است. وجود برخی درگیری‌های سیاسی و نیز وجود گروه‌های مخالف حضور خارجی‌ان در هند، یکی دیگر از جنبه‌های مطرح شده در رمان است. در کنار این موارد، نویسنده به مهربانی مردم هند و برخورد خوب آنها با فرد غریبه و نیز توجه آنها به آثار باستانی کشورشان به عنوان بخشی از خصوصیات اجتماعی آنها اشاره کرده است. خوراکی‌ها و ذکر

دقیق و تقریباً کامل محتویات آنها نیز یکی دیگر از مواردی است که به درک صحیح خواننده عرب از اوضاع کشور هندوستان کمک می‌کند. در مجموع می‌توان گفت: در بیشتر موارد مطرح شده، نویسنده دیدگاهی بی‌طرف نسبت به موضوعات داشته و بیشتر نقش یک توصیفگر را ایفا کرده است، اگرچه در برخی موارد مانند خونگرمی و مهربانی مردم هندوستان با فرد غریبه می‌توان دیدگاه او را مثبت قلمداد کرد. همچنین نمونه‌ای که بیانگر بر دیدگاه منفی طالب عمران نسبت به مردم هند باشد، مشاهده نشد.

دربارۀ اسلوب نویسنده نیز باید گفت: وی برای توصیف رفتار و کردار مردم هند بیشتر از توصیف غیرمستقیم بهره برده است و در مواردی نیز می‌توان تصویر مردم هند را در لابه‌لای گفتگوی شخصیت‌ها درک کرد.

منابع

- باوان‌پوری، مسعود؛ منصوری، سیده سمیرا (۱۴۰۱). *غم‌های سندباد، تهران: زرنوشت*.
- بوخلایس، سلاف (۲۰۰۹). *صورة الأنا والآخر في شعر مصطفى محمد الغماري، الجزائر: جامعة الحاج لخضر*.
- الحمادني، نوافل یونس (۲۰۱۲). «الصورولوجيا في السرد الروائي عند مهدي عيسى الصقر»، *مجلة ديالي، العدد ۵۵، ۶۴۳-۶۶۵*.
- حنون، عبدالمجید (۲۰۱۳). *صورة الفرنسي والفرنسية في الرواية المغربية، الجزائر: دار بهاءالدين للنشر والتوزيع*.
- خانلری، جواد (۱۳۹۵). «پژوهشی پیرامون اتوپیای مدرن و رویکرد آن در آثار طالب عمران نویسنده سوری». *ادب عربی. دوره ۸، شماره ۱، ۷۷-۹۴*.
- ذاکر، عبدالنبی (۲۰۰۴). «أفق الصورولوجيا؛ نحو تجديد المنهج»، *مجلة علامات. مج ۱۳، العدد ۵۱، ۳۸۶-۳۹۶*.
- عصفور، جابر (۲۰۱۴). *المرايا المتجاوزة (دراسة في نقد طه حسين). القاهرة: دارالقباء*.
- علوی‌زاده، فرزانه (۱۳۹۳). «تصویر ایران و ایرانی در سفرنامه ژان شاردن؛ تأملی در انگاره‌آفرینی و کلیشه‌ها در ذهنیت سفرنامه‌نویس»، *جستارهای نوین ادبی، سال ۴۷، ش ۱۸۵، ۱۴۷-۱۷۰*.
- عمران، طالب (۲۰۰۲). *أحزان السندباد، دمشق: منشورات اتحاد الكتاب العرب*.
- غنیمي هلال، محمد (۲۰۰۸). *الأدب المقارن، ط ۹. القاهرة: دار نهضة مصر*.
- محمد، أغامير (۲۰۱۴). *صورة الجزائر في مخيال الآخر لدى الأدباء الفرنسيين في القرن التاسع عشر، رسالة دكتوراه الدولة في اللغة العربية وآدابها، كلية الآداب، جامعة وهران*.
- نامور مطلق، بهمن (۱۳۸۸). «درآمدی بر تصویرشناسی؛ معرفی یک روش نقد ادبی و هنری در ادبیات تطبیقی»، *مطالعات ادبیات تطبیقی، س ۳، ش ۱۲، ۱۱۹-۱۳۸*.
- نامور مطلق، بهمن (۱۳۹۳). «ادبیات تطبیقی و رویکردهای نقد»، *مجموعه مقالات همایش ادبیات تطبیقی، ۲۹-۳۸*.

نانکت، لاتیشی (۱۳۹۰). «تصویرشناسی به منزله خوانش متون نثر معاصر فرانسه و فارسی»، ترجمه مژده دقیقی. ویژه‌نامه ادبیات تطبیقی فرهنگستان زبان و ادب فارسی، شماره ۱، ۱۰۰-۱۱۵.

نظری‌منظم، هادی؛ فرامرز میرزایی و مرضیه رحیمی آذین (۱۳۹۵). «تصویر ایران در رمان سمرقند امین معلوف، پژوهشی در ادبیات تطبیقی». پژوهش‌های ادبیات تطبیقی، سال ۴، ش ۴، ۲۵-۵۵.

References

- Bhavanpuri, M., Mansouri, SS. (2022). *The Sorrows of Sinbad*. Tehran: Zaranusht (In Persian).
- Bohlais, S. (2009). The Image of Ana and Akhar in the Poetry of Mustafa Mohammad Al-Ghamari. Algeria: Al-Hajj Lakhdar University (In Arabic).
- Al-Hamdani, N Y. (2012). "Surology in Al-Sard al-Rawa'i by Mahdi Isa al-Saghr". *Dayali Magazine*. No. 55, 643-665 (In Arabic).
- Hanoun, A M. (2013). The Image of the French and the French in the Moroccan Novel. *Algeria: Dar Bahauddin for Publishing* (In Arabic).
- Khanleri, J. (2015). "A Study about Modern Utopia and its Approach in the Works of the Syrian Writer Taleb Imran". *Arabic Literature*. 8(1), pp. 77-94 (In Persian).
- Zakir, A N. (2004). "Horizon of Surology; How to Renew Al-Manhaj". *Signs Magazine*. No. 51, 386-396 (In Arabic).
- Asfour, J. (2014). *Al-Maraya al-Mutajaura* (A Study in Criticism of Taha Hossein). Cairo: Dar al-Quba (In Arabic).
- Alavizadeh, F. (2013). "The Image of Iran and Iranians in Jean Chardin's Travelogue, a Reflection on Image Creation and Stereotypes in the Travelogue Writer's Mentality". *New Literary Essays*. 47(185), 147-170 (In Persian).
- Imran, T. (2002). *Ahzan Sinbad Damascus: Etehad Al-Katab Al-Arab Leaflets* (In Arabic).
- Ghonimi Hilal, M. (2008). *Adab Al-Maqarn*. Cairo: Dar Nahda Misr (In Arabic).
- Mohammad, A. (2014). The Image of Algeria in the Imagination of French Writers in the 19th Century. *Doctoral Thesis of Al-Dawlah in Arabic Language and Literature*, Faculty of Arts, University of Vahran (In Arabic).
- Namur Mutal, B. (1998). "Introduction to the Imagery of Introducing a Method of Literary and Artistic Criticism in Comparative Literature". *Comparative Literature Studies*. No. 12, 119-138 (In Persian).
- Namur Mutal, B. (2013). "Comparative Literature and Criticism Approaches". *Proceedings of the Comparative Literature Conference*. 29-38 (In Persian).
- Nanket, L. (2010). "Imageology as a Reading of Contemporary French and Persian Prose texts". Accurate Translation of the Good News. *The Special Issue of Comparative Literature of Persian Language and Literature Academy*. No. 1, 100-115 (In Persian).
- Nazari Mogan, H, Mirzaei. F. Rahimi. M. (2015). "Iran's Image in Amin Maalouf's

Samarkand Novel, A Research in Comparative Literature". *Comparative Literature Researches*. 4(4), 55-2. (In Persian).

صورة هندوسية في رواية أحزان السنديباد للكاتب طالب عمران

فاروق نعمتي^١ | سهيلا كاظم عليلو^٢ | پروين خليلي^٣ | مسعود باوانپوري^٤

١. الكاتب المسؤول، أستاذ مشارك في قسم اللغة العربية وآدابها، جامعة پیام نور، طهران، إيران. العنوان الإلكتروني: faroogh.nemati@pnu.ac.ir
٢. الماجستير في فرع اللغة العربية وآدابها، جامعة الشهيد مدني بآذربيجان، إيران. العنوان الإلكتروني: s.kazemalilu@yahoo.com
٣. الطالبة في مرحلة الدكتوراه في فرع اللغة العربية وآدابها، جامعة الشهيد چمران، اهواز، إيران. العنوان الإلكتروني: parvinkhalili93@gmail.com
٤. أستاذ مساعد في قسم اللغة العربية وآدابها، جامعة أديان ومذاهب، قم، إيران. العنوان الإلكتروني: masoudbavanpouri@yahoo.com

الملخص

معلومات المقال

تعتبر الدراسات المقارنة من العلوم الحديثة والمؤثرة التي لها مناهج مختلفة. أحد هذه المناهج هو علم الصورولوجيا الذي يدرس وجه الذات أو الآخرين في الأدب. طالب عمران من الكتاب السورين الذين درسوا في الهند. كانت نتيجة دراسته في هذا البلد رواية أحزان السنديباد التي تصف فيها مختلف جوانب حياة الشعب الهندي برؤية عميقة ومفصلة. حاول البحث الحالي تقصي صورة الهندوس في هذه الرواية باستخدام المنهج الوصفي التحليلي. تظهر نتائج هذا البحث أن الجوانب الدينية والثقافية والسياسية والاقتصادية المختلفة، إلى جانب الجانب الاجتماعي ووصف طعام شعب الهند، هي من بين أهم الموضوعات التي نوقشت في الرواية. كما أن الجانب الاجتماعي هو المظهر الأكثر وضوحا في الرواية والذي يدور في الغالب حول قضية الفقر ومكانة المرأة. الوصف التفصيلي لأطعمة الشعب الهندي هو شيء آخر تم القيام به بعناية خاصة. تشير النتائج إلى أن المؤلف كان لديه وجهة نظر محايدة وفي بعض الحالات إيجابية عن الشعب الهندي وعموما، فقد وصف صورتهم جيدا.

نوع المقال: مقالة محكمة

الوصول: ١٤٤٤/٠٥/١٠

التقيد والمراجعة: ١٤٤٤/١١/١٩

القبول: ١٤٤٤/١١/٢٥

الكلمات الدلالية:

أدب المقارن،
صورولوجيا،
طالب عمران،
أحزان السنديباد.

الإحالة: نعمتي، فاروق؛ كاظم عليلو، سهيلا؛ خليلي، پروين؛ باوانپوري، مسعود (١٤٤٥). صورة هندوسية في رواية أحزان السنديباد للكاتب طالب عمران. بحوث في الأدب

المقارن، ١٤ (١)، ١٣٧-١٥٨.

© الكتاب.

النشر: جامعة رازي

DOI: 10.22126/JCCL.2023.8531.2457